

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 6Cdo/120/2024
Identifikačné číslo spisu: 6423200203
Dátum vydania rozhodnutia: 25.03.2026
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Zemková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2026:6423200203.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne C.V. T., narodenej X. T. XXXX, C.. P. XXXX/XX, Q. Š., zastúpenej Advokátska kancelária JUDr. Peter Rybár, s.r.o., Kuzmányho 29, Košice, IČO: 47 234 466 proti žalovanej POHOTOVOSTĽ, s.r.o., Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 807 598, zastúpenej advokátkou JUDr. Katarínou Hegedúšovou, Majerníkova 3/A, Bratislava, o zaplatenie 1 461,14 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Žiar nad Hronom pod sp. zn. 9Csp/5/2023, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 14CoCsp/26/2023 z 30. apríla 2024, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 14CoCsp/26/2023 z 30. apríla 2024 z r u š u j e a vec mu v r a c i a na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

Rozhodnutie súdu prvej inštancie

- Okresný súd Žiar nad Hronom (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom č. k. 9Csp/5/2023-64 z 22. júna 2023 (ďalej len „rozsudok súdu prvej inštancie“ alebo „rozsudok okresného súdu“) prvým výrokom žalobu zamietol a druhým výrokom žalovanej priznal voči žalobkyni nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.
- Súd prvej inštancie rozsudok odôvodnil právne § 100, § 101, § 107 ods. 1, 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“), § 262 ods. 1, § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“).
- Súd prvej inštancie vychádzal zo skutkových zistení že podanou žalobou sa žalobkyňa domáhala zaplatenia 1 461,14 eur s príslušenstvom z titulu vydania bezdôvodného obohatenia, ku ktorému došlo plnením bez právneho dôvodu nad rámec splatnej istiny úveru zo Zmluvy o úvere č. 609400194 zo 7. septembra 2010, uzatvorenej medzi sporovými stranami.
- Súd prvej inštancie vznesenú námietku premlčania márnym uplynutím subjektívnej premlčacej doby

považoval za nedôvodnú. Konštatoval, že pre určenie začiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby v prípade bezdôvodného obohatenia získaného plnením na základe spotrebiteľskej úverovej zmluvy, ktorá je bezúročná a bez poplatkov, je podstatná skutočná vedomosť spotrebiteľa o tom, že nemal plniť splátky spotrebiteľského úveru vo výške dohodnutej v úverovej zmluve. Žalobkyňa ako spotrebiteľka získala skutočnú vedomosť o tom, že nemala plniť splátky spotrebiteľského úveru až okamihom, keď ju splnomocnený advokát na stretnutí 14. januára 2023 o danej skutočnosti informoval.

5. Okresný súd poukázal na § 107 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého v prípade, že bezdôvodné obohatenie bolo získané bez úmyselného konania, je dĺžka premlčacej doby tri roky a pokiaľ by bol takýto prospech získaný úmyselne, Občiansky zákonník ustanovuje dĺžku premlčacej doby v trvaní desiatich rokov. Vo veci dospel súd prvej inštancie k záveru, že je nutné aplikovať desaťročnú objektívnu premlčaciu dobu a súčasne dospel k záveru, že žaloba bola podaná i po márnom uplynutí desaťročnej objektívnej premlčacej doby, keďže v zmluve o úvere boli dohodnuté splátky úveru vo výške 137 eur po dobu jedenástich mesiacov počnúc 16. októbrom 2010 a žalobkyňa zaplatila na úver celkovú sumu 2 261,14 eur, pričom podľa uzatvorenej zmluvy takýto úver bol splatený žalobkyňou najneskôr 16. novembra 2011. Žaloba bola podaná na súd až 23. januára 2023, po márnom uplynutí objektívnej premlčacej doby v trvaní desiatich rokov. Z dôvodu premlčania uplatňovaného nároku žalobkyne v rámci desaťročnej objektívnej premlčacej doby, súd prihliadol na vznesenú námietku premlčania žalovanou a žalobu ako nedôvodnú v celom rozsahu zamietol.

Rozhodnutie odvolacieho súdu

6. O odvolaní žalobkyne rozhodol Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej aj „krajský súd“ alebo „odvolací súd“) rozsudkom sp. zn. 14CoCsp/26/2023 z 30. apríla 2024 (ďalej len „rozsudok odvolacieho súdu“ alebo „rozsudok krajského súdu“), ktorým prvým výrokom rozsudok okresného súdu potvrdil a druhým výrokom žalobkyne uložil povinnosť zaplatiť žalovanej náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

7. Rozsudok okresného súdu posúdil síce ako vecne správny ale vyhodnotil, že súd prvej inštancie nesprávne určil začiatok objektívnej premlčacej doby, ktorý mal spadať na deň 9. novembra 2012, keďže vtedy došlo k úhrade pohľadávky v celom rozsahu.

8. K námietke o prerušení plynutia premlčacej doby konštatoval, že z § 1 a § 8 zákona č. 62/2020 Z. z. o niektorých mimoriadnych opatreniach v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19 a v justícii, a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony (ďalej len „zákon č. 62/2020 Z. z.“) vyplýva, že nedochádza k plynutiu len tých lehôt ustanovených právnymi predpismi v súkromnoprávných vzťahoch na uplatňovanie alebo bránenie práv na súde, uplynutím ktorých v zákonom vymedzenom období od 27. marca 2020 do 30. apríla 2020 [podľa § 1 písm. a)] a od 19. januára 2021 do 28. februára 2021 [podľa § 8 písm. a)] by došlo k premlčaniu alebo k zániku práva, t. j. len takých premlčacích dôb, ktorých koniec by uplynul v čase predpokladanom týmito ustanoveniami. Keďže objektívna premlčacia doba začala plynúť 9. novembra 2012, koniec premlčacej doby, ktorý nastal 9. novembra 2022, v danom prípade nespadá ani do jedného z vyššie uvedených zákonom stanovených období, a preto sa uvedené ustanovenia zákona č. 62/2020 Z. z. na posudzovaný prípad neaplikujú.

9. Hoci okresný súd začiatok plynutia objektívnej desaťročnej premlčacej doby stanovil odlišným spôsobom, s jeho záverom o jej uplynutí sa odvolací súd stotožnil, keďže žaloba na súd bola podaná až 23. januára 2023, nárok uplatnený žalobou bol premlčaný.

Dovolanie

10. Proti predmetnému rozsudku odvolacieho súdu podala dovolanie žalobkyňa (ďalej aj „dovolateľka“),

ktorého prípustnosť aj dôvodnosť vyvodzovala z § 421 ods. 1 písm. a) CSP navrhujúc rozsudok odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

11. K dovolaciemu dôvodu položila právnu otázku, či prerušenie plynutia lehôt ustanovených právnymi predpismi v súkromnoprávných vzťahoch na uplatňovanie alebo bránenie práv sa v zmysle ustanovení § 1 a § 8 zákona č. 62/2020 Z. z. o niektorých mimoriadnych opatreniach v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19 a v justícii a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony (ďalej len „zákon č. 62/2020 Z. z.“), o 76 dní (obdobie od 27.03.2020 do 30.04.2020 a od 19.01.2021 do 28.02.2021) sa má použiť na všetky plynutia lehôt ustanovených právnymi predpismi v súkromnoprávných vzťahoch; tzn. aj na tie, ktoré neuplynú v období od účinnosti tohto zákona (od 27.03.2020/19.01.2021) do vymedzeného okamihu (do 30.04.2020/ 28.02.2021)?

12. Podľa dovolateľky odvolací súd správne posúdil, že začiatok plynutia premlčacej doby je potrebné viazať k dátumu 9. novembra 2012, a že na prejednávany prípad bolo potrebné aplikovať premlčaciu dobu v trvaní desať rokov. Odvolací súd nesprávne právne posúdil otázku spočívajúcu plynutia premlčacej doby v čase od 27. marca 2020 do 30. apríla 2020 a v čase od 19. januára 2021 do 28. februára 2021, keď poukázal na to, že § 1 a § 8 zákona č. 62/2020 Z. z. sa vzťahujú len na plynutie tých premlčacích lehôt, ktorých koniec pripadá do časových období predpokladaných týmto zákonom. Takéto právne posúdenie veci odvolacím súdom dovolateľka považovala za nesprávne, keďže priamym spôsobom odporuje dikcii zákona č. 62/2020 Z. z. ako aj ustálenej rozhodovacej praxi odvolacieho súdu.

13. Podľa názoru dovolateľky § 1 a § 8 zákona č. 62/2020 Z. z. rozlišujú v súvislosti s plynutím premlčacích a prekluzívnych lehôt v súkromnoprávných vzťahoch dva rozličné prípady týkajúce sa lehôt v súkromnoprávných vzťahoch na uplatňovanie alebo bránenie práv na súde. Prvý prípad predstavujú lehoty, ktoré uplynuli po 12. marci 2020 do dňa účinnosti citovaného zákona, t. j. do 27. marca 2020, pri ktorých samotný zákon zakotvuje ich „navrátenie“. Druhý prípad tvoria všetky ostatné lehoty ustanovené právnymi predpismi v súkromnoprávných vzťahoch na uplatňovanie alebo bránenie práv na súde, uplynutím ktorých by došlo k premlčaniu alebo k zániku práva, pričom plynutie týchto (všetkých) lehôt zákonodarca explicitne v čase odo dňa 27. marca 2020 do 30. apríla 2020 a v čase odo dňa 19. januára 2021 do 28. februára 2021 prerušil, a to bez ohľadu na to, či koniec týchto lehôt mal pripadnúť do vyššie špecifikovaných časových období alebo nie.

14. Zákonodarca nikde v citovanom právnom predpise nekoncepoval odvolacím súdom uvádzané tvrdenie, že prerušenie plynutia takýchto lehôt sa dotýka len tých lehôt, ktorých koniec by spadol do časových období od 27. marca 2020 do 30. apríla 2020, resp. od 19. januára 2021 do 28. februára 2021. Jazykový, gramatický, logický ani teleologický výklad citovaných ustanovení tohto zákona tak nepodporuje právne závery prijaté odvolacím súdom. Formulácia „uplynutím ktorých by došlo k premlčaniu alebo k zániku práva“ jasne naznačuje, že predmetom prerušenia sú premlčacie a prekluzívne lehoty všeobecne.

15. Prerušenie plynutia premlčacej doby je potom potrebné celkom logicky aplikovať na všetky premlčacie a prekluzívne lehoty v súkromnoprávných vzťahoch slúžiace na bránenie práva, ktoré v stanovenom čase plynuli, bez ohľadu na to, v akej fáze ich plynutia ich prerušenie zastihlo. Pre samotné prerušenie nie je podstatné, či v danom čase ešte len začínali plynúť, boli v strede plynutia, alebo práve naopak ich plynutie sa blížilo k ich koncu. Podstatné je len to, že v čase prvého, druhého či oboch prerušení plynuli.

16. V dovolaní poukázala na rozhodovaciu prax odvolacieho súdu, a to uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Cdo/92/2021 z 30. septembra 2022, uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Cdo/319/2021 z 30. novembra 2021, uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Cdo/189/2020 z 12. augusta 2021, uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Sk/3/2021 zo 4. mája 2021, uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Cdo/226/2020 zo 25. novembra 2020, rozsudok Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 9Sžsk/24/2021 z 21. septembra 2022, rozsudok Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky

sp. zn. 7Ssk/67/2021 z 24. augusta 2022, rozsudok Krajského súdu Bratislava sp. zn. 3CoCsp/19/2023 z 28. marca 2024, rozsudok Krajského súdu Prešov sp. zn. 20CoCsp/47/2021 zo 17. marca 2022.

17. Dovolateľka poukázala na to, že pokiaľ sa v prejednávacom prípade viaže začiatok premlčacej doby na vydanie bezdôvodného obohatenia k 9. novembru 2012 a premlčacia doba je 10 rokov, pričom bolo potrebné zohľadniť jej predĺženie o 76 dní z dôvodu ustanovení zákona č. 68/2020 Z. z., potom koniec premlčacej lehoty pripadol na 24. januára 2023. Pokiaľ k podaniu žaloby na súd došlo 23. januára 2023, predmetná žaloba bola podaná včas.

18. Žalobkyňa dovolaním napadla aj výrok o trovách, keďže je závislý od rozhodnutia vo veci samej a namietla jeho nesprávnosť a nezákonnosť, z dôvodu, že odvolací súd o tomto nároku takisto rozhodol nesprávne.

19. Žalovaná sa k dovolaniu nevyjadrila.

Posúdenie veci dovolacím súdom

20. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „Najvyšší súd SR“ alebo „dovolací súd“ alebo „NS SR“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana, v ktorej neprospech bolo vydané napadnuté rozhodnutie (§ 424 CSP), za splnenia tiež podmienok zastúpenia takejto strany a spísania jej dovolania v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443, časť vety pred bodkočiarkou CSP) dospel k záveru, že dovolanie žalobkyne je dôvodné.

21. Dovolanie treba považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu z akýchkoľvek dôvodov a hľadísk.

22. Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR je poskytnúť uplatňovanému právu súdnu ochranu, avšak len za predpokladu, že sú splnené procesné podmienky súdneho konania (viď napr. rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 80/09, II. ÚS 79/08 a IV. ÚS 476/2012). Dovolací súd preto pristupuje k podanému dovolaniu tak, že najskôr skúma, či je procesne prípustné; k posúdeniu opodstatnenosti dovolania (t. j. posúdeniu, či je v ňom opodstatnene uplatnený dovolací dôvod) sa dovolací súd dostáva len v prípade prijatia záveru, že dovolanie je prípustné. Dovolanie je prípustné, ak jeho prípustnosť vyplýva z ustanovenia § 420 CSP alebo § 421 CSP. Dôvody zakladajúce prípustnosť dovolania treba dôsledne odlišovať od dôvodov, ktoré zakladajú opodstatnenosť dovolania. Opodstatnené (dôvodné) je také prípustné dovolanie, v ktorom je oprávnene uplatnený dovolací dôvod. Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). V prípade dovolania prípustného podľa § 420 CSP je dovolacím dôvodom procesná vada zmätočnosti uvedená v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP), v prípade dovolania, ktoré je prípustné podľa § 421 ods. 1 CSP, je dovolacím dôvodom nesprávne právne posúdenie veci (§ 432 ods. 1 CSP).

23. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

24. V danom prípade z dovolania žalobkyne vyplýva, že napáda rozsudok odvolacieho súdu v celom jeho rozsahu z dovolacieho dôvodu § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP

25. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

26. V prípade uplatnenia dovolacieho dôvodu, ktorým je nesprávne právne posúdenie veci, je riadne vymedzenie tohto dovolacieho dôvodu v zmysle § 432 ods. 2 CSP nevyhnutným predpokladom pre posúdenie prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP. Len konkrétne označenie právnej otázky, ktorú podľa dovolateľa riešil odvolací súd nesprávne, umožňuje totiž dovolaciemu súdu posúdiť, či ide o otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a či sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, či je táto otázka riešená dovolacím súdom rozdielne alebo nebola riešená. Zároveň musí byť v dovolaní podanom z tohto dôvodu aj konkrétne označené jeho rozdielne rozhodnutie alebo rozhodnutie, od ktorého sa odvolací súd odklonil, riešiacie otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu alebo tvrdenie, že táto právna otázka nebola v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu riešená.

27. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP má osobitný význam vzájomný vzťah medzi „právnou otázkou“ a „rozhodovacou praxou dovolacieho súdu“. Pre právnu otázku v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP je charakteristický „odklon“ jej riešenia, ktorý zvolil odvolací súd od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Ide teda o situáciu, v ktorej sa už rozhodovanie senátov dovolacieho súdu ustálilo na určitom riešení právnej otázky, odvolací súd sa však svojím rozhodnutím odklonil od „ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu“ (R 83/2018).

28. Ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu je vytváraná najvyššími súdnymi autoritami a vyjadrujú ju predovšetkým rozhodnutia a stanoviská Najvyššieho súdu SR, ktoré sú (ako judikáty) publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu SR a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Rozhodovanie v súlade s ustálenou súdnou praxou je naplnením spravodlivého procesu, princípu rovnosti, právnej istoty a legitímneho očakávania strán (čl. 2 ods. 1 a 2 a čl. 3 Základných princípov CSP). Do tohto pojmu však možno zaradiť aj prax vyjadrenú opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach Najvyššieho súdu SR, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané nepublikované rozhodnutia Najvyššieho súdu SR názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili, prípadne tieto názory akceptovali a z hľadiska vecného na ne nadviazali (3Cdo/158/2017, 4Cdo/95/2017, 5Cdo/87/2017, 6Cdo/21/2017 a 6Cdo/129/2017).

29. Do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou judikatúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávaných Najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, ďalej v Bulletinu Najvyššieho súdu ČSR a vo Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SSR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené v Zborníkoch najvyšších súdov č. I., II. a IV. vydaných SEVT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986 (R 71/2018).

30. Otázkou relevantnou podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP môže byť len otázka právna (nie skutková otázka). Môže ísť tak o otázku hmotnoprávnu (ktorá sa odvíja od interpretácie Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine či iného predpisu hmotného práva), ako aj o otázku procesnoprávnu (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Predmetná otázka musí byť zároveň procesnou stranou nastolená v dovolaní. Právne otázky dovolateľa v dovolaní nenastolené a nepomenované nemajú z hľadiska prípustnosti dovolania podľa tohto ustanovenia relevanciu.

31. Dovolateľka s poukazom na § 421 ods. 1 písm. a) CSP položila dovolaciemu súdu právnu otázku, či prerušenie plynutia lehôt ustanovených právnymi predpismi v súkromnoprávných vzťahoch na uplatňovanie alebo bránenie práv sa v zmysle ustanovení § 1 a § 8 zákona č. 62/2020 Z. z., o 76 dní (obdobie od 27.03.2020 do 30.04.2020 a od 19.01.2021 do 28.02.2021), sa má použiť na všetky

plynutia lehôt ustanovených právnymi predpismi v súkromnoprávných vzťahoch; to znamená aj na tie, ktoré neuplynú v období od účinnosti tohto zákona (od 27.03.2020/19.01.2021) do vymedzeného okamihu (do 30.04.2020/28.02.2021)?

32. Podľa § 1 zákona č. 62/2020 Z. z. lehoty ustanovené právnymi predpismi v súkromnoprávných vzťahoch na uplatňovanie alebo bránenie práv na súde, uplynutím ktorých by došlo k premlčaniu alebo k zániku práva,

a) v čase odo dňa účinnosti tohto zákona do 30. apríla 2020 neplynú,

b) ktoré uplynuli po 12. marci 2020 do dňa účinnosti tohto zákona, sa neskončia skôr ako za 30 dní po nadobudnutí účinnosti tohto zákona.

33. Podľa § 8 zákona č. 62/2020 Z. z. lehoty ustanovené právnymi predpismi v súkromnoprávných vzťahoch na uplatňovanie alebo bránenie práv na súde, uplynutím ktorých by došlo k premlčaniu alebo k zániku práva,

a) v čase odo dňa účinnosti tohto zákona do 28. februára 2021 neplynú,

b) ktoré uplynuli po 31. decembri 2020 do dňa účinnosti tohto zákona, sa neskončia skôr ako za 30 dní po nadobudnutí účinnosti tohto zákona.

34. Odvolací súd k položenej právnej otázke zaujal v napadnutom rozsudku názor, že nedochádzalo k plynutiu len tých lehôt, ktorých koniec by nastal v zákonom určených časových úsekoch. Keďže v danom spore koniec premlčacej lehoty nespadá do zákonom stanovených období, prerušenie podľa zákona č. 62/2020 Z. z. sa v prejednávacom spore neuplatňuje.

35. Dovolací súd konštatuje, že nastolenú právnu otázku medzičasom už riešil Najvyšší súd SR ako súd dovolací v druhovo totožných veciach, a to v uznesení sp. zn. 1Cdo/99/2022 z 29. mája 2024 a v uznesení sp. zn. 4Cdo/155/2023 z 26. septembra 2024, v ktorých uviedol, že „ustanovenie § 1 písm. a) sa týka všetkých premlčacích a prekluzívnych lehôt v súkromnoprávných vzťahoch, tak lehôt, ktoré i) začali plynúť pred nadobudnutím účinnosti zákona (27.3.2020) a neuplynuli do 30.4.2020 (ďalej len „stanovené obdobie“), ii) lehôt, ktoré začali plynúť pred 27.3.2020 a ich koniec pripadol na stanovené obdobie, ako aj tých, ktoré iii) začali plynúť počas stanoveného obdobia a ich koniec nastal až po 30.4.2020. Pri všetkých prípadoch platí, že pri počítaní lehoty musí byť zohľadnené časové obdobie 27.3.2020 - 30.4.2020“.

36. Uvedený názor prešiel aj testom ústavnosti v náleze Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 249/2025 zo 17. júna 2025, v ktorom k prerušeniu plynutia premlčacej lehoty podľa zákona č. 62/2020 Z. z. Ústavný súd SR uviedol, že „v hypotéze právnej normy vyjadrené slovné spojenie „uplynutím ktorých by došlo k premlčaniu práva“ definuje lehotu, na ktorú sporné ustanovenia treba aplikovať tým, že musí v rozhodných obdobiach uplynúť, by bol logický, ak by na túto hypotézu nenadväzovala aj druhá dispozícia sporného ustanovenia. Podľa písm. b) sporného ustanovenia „Lehoty ustanovené právnymi predpismi v súkromnoprávných vzťahoch na uplatňovanie alebo bránenie práv na súde, uplynutím ktorých by došlo k premlčaniu alebo k zániku práva, ktoré uplynuli po 12. marci 2020 do dňa účinnosti tohto zákona, sa neskončia skôr ako za 30 dní po nadobudnutí účinnosti tohto zákona.“.... Ako príliehavejší k obom dispozíciám spornej právnej normy sa tak javí výklad, že spojenie „uplynutím ktorých by došlo k premlčaniu práva“ definuje všeobecne iba lehoty, s uplynutím ktorých zákon spája premlčanie práva.“ Ústavný súd SR vyjadril nesúhlas s názorom, že protipandemické opatrenia sa mali obmedziť na uplatnenie tých práv, ktoré sa premlčali v rozhodnom období. Znamenalo by to totiž zvýhodnenie tých, ktorých právo sa premlčalo posledný deň lehoty oproti tým, ktorých právo sa premlčalo deň po skončení rozhodného obdobia, keďže premlčacia doba by bola fakticky skrátená.

37. Prejednávajúci senát sa stotožňuje s vyššie vyslovenými názormi a považuje ich za prijateľné. K položenej právnej otázke uvádza záver, že prerušenie plynutia lehôt podľa § 1 písm. a) a § 8 písm. a) zákona č. 62/2020 Z. z. sa uplatňuje na všetky lehoty ustanovené právnymi predpismi v súkromnoprávných vzťahoch na uplatňovanie alebo bránenie práv na súde, uplynutím ktorých by došlo k premlčaniu alebo k zániku práva, ktoré začali plynúť pred rozhodným obdobím a počas rozhodného

obdobia neuplynuli.

38. Podľa § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za tri roky, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za desať rokov odo dňa, keď k nemu došlo.

39. V prejednávanej veci, ak by skutočnosťou rozhodujúcou pre začatie plynutia premlčacej doby bol 9. november 2012 (vyjadrenie žalovaného na l. č. 52 v kontexte dôvodov uvedených v bode 8.6 a posledná veta bodu 8.7 odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu), kedy podľa vyjadrenia žalovaného mala žalobkyňa uhradiť pohľadávku v celom rozsahu, potom ale odvolací súd nesprávne určil koniec objektívnej premlčacej doby. Pri aplikácii desaťročnej premlčacej doby by v tomto prípade uplynula už 8. novembra 2022. Dovolací súd v tejto súvislosti dáva do pozornosti, že Občiansky zákonník časový úsek spojený s premlčaním označuje ako „doba“ a nie „lehota“, preto je potrebné uplatniť právnu teóriu vzťahujúcu sa k pojmu doba. Doba začína plynúť dňom, ktorým nastala skutočnosť rozhodujúca pre jej plynutie a spravidla sa končí dňom predchádzajúcim dňu, ktorý sa svojím číselným označením v danom kalendárnom mesiaci zhoduje s dňom, od ktorého začala plynúť. Nemožno sa preto stotožniť s názorom krajského súdu, ktorý za koniec objektívnej premlčacej doby určil 9. november 2022. Následne aplikáciou vyššie uvedených právnych záverov je nevyhnutné túto dobu predĺžiť o 76 dní, čo znamená, že objektívna premlčacia by sa skončila dňom 23. januára 2023. Z doručenky založenej v spise (l. č. 10) vyplýva, že žaloba bola doručená na súd už 22. januára 2023, preto záver súdov oboch inštancií, že žaloba bola na súd podaná až po uplynutí objektívnej premlčacej lehoty, je predčasný.

40. V kontexte uvedeného dovolací súd konštatuje, že odvolací súd v napadnutom rozsudku rozhodol pri posúdení právnej otázky týkajúcej sa spočívania - neplynutia premlčacej doby počas pandémie COVID-19, iným spôsobom, ktorý je už v súčasnosti ustálenou rozhodovacou praxou dovolacieho súdu (v čase rozhodovania odvolacieho súdu išlo o vyvíjajúci sa názor) aktuálne prekonaný. V ďalšom konaní sa preto odvolací súd bude riadiť vyššie uvedenými závermi dovolacieho súdu o neplynutí - prerušení plynutia premlčacej doby v posudzovanom období pandémie COVID-19. Ustáli i deň rozhodujúci pre začatie plynutia premlčacej doby, znovu posúdi v kontexte vyššie uvedeného najprv včasnosť podanej žaloby v súlade s tu vysloveným názorom dovolacieho súdu o spočívaní premlčacej doby, a následne v prípade záveru o včasnom podaní žaloby, bude postupovať v konaní v merite veci.

41. Ak je dovolanie dôvodné, dovolací súd napadnuté rozhodnutie zruší (§ 449 ods. 1 CSP) a ak dovolací súd zruší napadnuté rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, zastaviť konanie, prípadne postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci patrí (§ 450 CSP). Najvyšší súd SR v súlade s citovanými ustanoveniami, zrušil rozsudok odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie, majúc za to, že náprava zrušením rozhodnutia odvolacieho súdu je v tomto prípade postačujúca (§ 449 ods. 1 CSP).

42. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

43. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP).

44. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu SR pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.